

LUDAK I OPATICA Na 20. Međunarodnom festivalu komornog teatra "Zlatni lav" u Umagu

Svi ljudski kompleksi počivaju na erotizmu

Ansambel Hrvatskog narodnog kazališta iz Varaždina uprizorio je dramsku radnju Stanislaw Ignacija Witkiewicza "Ludak i opatica" u režiji Jasmína Novljakovića, a riječ je o predstavi koja se poigrava različitim žanrovima, od znanstvenih, ljubavnih, erotskih, zabavnih...

UMAG - Treće festivalske večeri još je jednu uzbudljivu predstavu imala priliku vidjeti publika 20. Međunarodnog festivala komornog teatra "Zlatni lav" u Umagu. Ansambel Hrvatskog narodnog kazališta iz Varaždina uprizorio je dramsku radnju Stanislaw Ignacija Witkiewicza "Ludak i opatica" u režiji Jasmína Novljakovića.

Svijet je ludnica

Predstava je usmjerena na izvedbu dramskog teksta poigravajući se sa različitim žanrovima, od znanstvenih, ljubavnih, erotskih, zabavnih, nabožnih, a svojom mozaikom struktura preslikava se iz potresnog dramskog teksta do grotesknog s elementima parodije.

Radnja drame odvija se u ludnici gdje je pjesnik Walpur zatočen u ludačkoj košulji. Za dnevni nadzor i skrb dodjeljuju mu mladu opaticu duhovnog imena Anna, odnosno pravog imena Elina koja nakon svoje neprežaljane ljubavne

drame pronalazi siguran zakon u samostanskoj izolaciji i predaji nabožnoj ljubavi. Između nje i pjesnika Walpura rađa se snažna erotska privlačnost i seksualna veza koju pjesnik doživljava kao svoje oslobođenje i duševno ozdravljenje. Bivajući razotkrivenima pjesnik u svom psihotičnom napadu ubija psihijatra Burdygiela, a potom se vješa kako bi izbjegao daljnje psihijatrijske torture ili kaznene sankcije. U nastavku drame drugi psihijatar Grun doživljava halucinacije ugledavši mrtvog Walpura i Burdygiela kako sa sestrom Annom odlaze u grad na zabavu. Dr. Grun je uvjeren da je poludio. I to je upravo onaj vrhunac, kulminacija dramske radnje koja metaforički označava dublje značenje ove predstave - da je svijet ludnica, a umjetnik je stalno izložen torturi preodgoja i pokušaju izlječenja, jer podsjetimo se stihova A. B. Šimića "...pjesnici su čuđenje u svijetu, oni idu zemljom i njihove oči velike i nijeme rastu pored stvari..."

"Ludak i opatica" - publika je predstavu ocijenila ocjenom 4,56

U primjerima pune ravnopravnosti glavnoga i pomoćnoga diskursa na sceni publika prati borbu između dviju sukobljenih terapijskih škola: tradicionalne (Waldorfove), vrlo rigidne oličene u dr. Burdygielu i suvremenije psihijatrije utemeljene na Frojdovoj psihonalizi kojom se bavi dr. Grun tvrdeći da svi ljudski kompleksi i duševni poremećaji počivaju na erotizmu te da u pacijenta jednostavno treba odriješiti taj njegov kompleks, nešto poput vezice na cipeli, a što se u ovom slučaju pokazalo pogubnim.

U Novljakovićevoj kazališnoj izvedbi, koja se ne koristi samo neposrednim govorom i monologom, nego razmjerno velikim brojem optičkih i akustičkih znakovnih sustava mimike, geste, kretanja, scenografije, kostima, rekvizita, svjetla, glazbe, šumova i slično, dramski tekst ujedinio je u sebi prožimanje raznih osjeta pa je drama vrlo sinestetička.

Asocijacije

U totalitetu navedenih sastavnica predstava je na trenutke budila asocijacije i na kontroverznu, pobjedničku dramu S. Kane "Psiho-

za 4,48" (SNG "Drama, Ljubljana) odigranu na festivalu 2002. godine u kojoj se radnja također odvijala na psihijatrijskom odjelu, ali ni tada liječnici nisu uspjeli proniknuti u bit psihe pacijentice te ponuditi sigurnu metodu njezina izlječenja.

U predstavi "Ludak i opatica" ili "Nema lošeg što na još gore ne bi izišlo", zapažene su uloge ostvarili: Marinko Prga, Elizabeta Brodić, Ivana Zanjko, Zdenko Brlek, Filip Eldan, Nikša Eldan, Jakov Jozić i Darko Plovanić. Publika je predstavu ocijenila s ocjenom 4,56. **Sanja BOSNIĆ**